

ONZE DRÍBLINGS I UN OFFSIDE

JOSEP LLUÍS SIRERA

PERSONATGES

GERMÀ MENUT (xiquet)

GERMÀ MENUT (ja major)

GERMÀ GRAN (xiquet)

GERMÀ GRAN (ja major)

PARE

MARE

TIO

TIA

MESTRE

XIQUET 1

XIQUET 2

XIQUET 3

PRESENTADOR

XIQUET CONCURSANT 1

XIQUET CONCURSANT 2

AMIC XILÈ

Els dos personatges que corresponen a cada germà poden ser interpretats pel mateix actor.

Els xiquets, el Mestre, el Presentador i l'Amic xilè no tenen gènere predeterminat: poden ser interpretats tant per actors com per actrius. I, naturalment per un nombre indeterminat d'ells.

I

El PARE i els dos GERMANS, treballen tot muntant un gran Betlem sobre la taula d'un despatx i sobre els mobles adjacents. El PARE, dalt d'una escala de tisora. Parlen entre ells sense deixar de treballar.

GERMÀ MENUT: Pare, per què eres del Llevant?

PARE: Calla, i no preguntes.

GERMÀ MENUT: Pare, per què es diuen granotes als que són del Llevant?

GERMÀ GRAN: Calla, i no molestes el pare, ¿no veus que es pot caure de l'escala?

GERMÀ MENUT: És que vull saber si el pare també és una granota...

GERMÀ GRAN: No faces graciets fàcils. En tot cas, serà granota, no *una* granota.

PARE: El xiquet té raó. Sóc granota, però vosaltres també ho sou.

GERMÀ MENUT: Jo?

GERMÀ GRAN: Clar. Som del Llevant. Som granotes.

GERMÀ MENUT: I sempre ho serem?

GERMÀ GRAN: Clar que sí. Tu sempre seràs el germà menut, i jo el gran.

GERMÀ MENUT: I...?

GERMÀ GRAN: Que això és una cosa que no es pot canviar. I ser del Llevant, tampoc no.

PARE: Au, no exageres. Jo, abans, era del Gimnàstic...

GERMÀ GRAN: Vinga, pare, que eixa història ja me la sé: el Gimnàstic va ser un dels equips que formaren el Llevant Unió Esportiva...

GERMÀ MENUT: O siga, que sempre serem del Llevant...

PARE: Et sap mal? Vols ser del València?

GERMÀ MENUT: No. El blanc no m'agrada...

PARE: Millor. Ja saps el que diu el refrany: "no deixes senda vella per la novella".

GERMÀ MENUT: I què vol dir això?

PARE: Ja ho entendràs quan sigues gran.

II

El PARE, la MARE, el TIO, la TIA i el GERMÀ MENUT, en una llotja del Teatre de la Casa dels Obrers. Acaba de sonar el segon avís per al començament de la funció. El GERMÀ MENUT, absent de la conversa, mira tota la sala amb els ulls ben oberts.

- TIO: No t'entenc. Vull dir: abans de la guerra encara podíeu fer-vos il·lusions...
- PARE: Mira, l'Alcoyano.
- TIO: Sí, clar. Una casualitat.
- PARE: No, una casualitat no. Gràcies a l'esforç i el treball dels jugadors, els socis i la directiva.
- TIO: I la moral. Sobretot, la moral que no falte... Desenganya't, cunyat. Per a jugar en primera, o al Llevant li toca la loteria o els directius són rics. Mira els nostres: exportadors de taronja, amb les butxaques plenes. En canvi, vosaltres, sempre amb deutes.
- PARE: En estos temps, qui es fa ric... Malament.
- TIO: I en tots els temps, qui és pobre... Malament.
- MARE: Ai, Senyor, una altra volta discutint de futbol.
- TIA: Granotes o merengues... en quines coses s'entretenen els homes.
- GERMÀ MENUT: M'aneu a comprar un merengue? Jo me'n vull menjar un.
- PARE: Com no et menges a ton tio... Prou que ens han deixat entrar debades al teatre.

III

El GERMÀ MENUT (ja major) i la MARE creuen el Pont de Fusta.

GERMÀ MENUT: No vaig arribar mai a anar a Vallejo. A veure jugar el Llevant, vull dir. I això que el camp quedava a l'altra vora del riu, a deu minuts del carrer de Quart, on vivíem.

MARE: No sigues així, que sí que anares...

GERMÀ MENUT: Una volta, és de veres. Vaig acompanyar-te un any, quan li renovares al pare l'abonament de la temporada.

MARE: El camp et va agradar, em vas dir.

GERMÀ MENUT: Era un camp de futbol allò? Recorde que era molt estrany: amb aquell portal d'entrada, i les palmeres. I les graderies per a poder veure dempeus els partits. Si, fins i tot, l'estacioneta de la CTFV, que estava a tocar, semblava més gran!

MARE: Tens bona memòria.

GERMÀ MENUT: En tenia, ja no sóc un xiquet jo.

MARE: I jo, estic morta.

GERMÀ MENUT: En el meu record, no.

MARE: Com el Vallejo...

GERMÀ MENUT: No. De tu me'n recorde molt bé. Del Vallejo, són moltes les coses de les que no estic segur. De la seua capacitat, per exemple. Quants espectadors cabien en el camp? Cinc-cents mil?

MARE: Exagerat! No arribaven ni als dos-cent mil!

GERMÀ MENUT: Dos-cent mil... Com dos voltes, el Camp Nou del Barça! El pare tenia raó, te'n recordes? Ell sempre deia que el Llevant era l'equip més gran de València. El millor, i el més gran.

MARE: Ton pare també era un exagerat.

GERMÀ MENUT: Però no deia mai mentides.

MARE: No. Això no. Mai no va ser un mentider.

IV

En l'aula. El MESTRE acaba de llegir i tanca el llibre

- MESTRE: Per què es diu en el text que hi ha dos Espanyes? Qui em sap respondre?
- XIQUET 1: Perquè els bons espanyols i els mals espanyols no poden mai fer lliga.
- MESTRE: I qui és el més bo dels bons espanyols?
- XIQUET 2: Franco!!
- MESTRE: Molt bé. I com li podem dir també a l'Espanya dels mals espanyols?
- XIQUET 3: L'Antiespanya!
- MESTRE: Molt bé també. Vos ha quedat cap dubte?
- GERMÀ MENUT: Jo en tinc un.
- MESTRE: Digues.
- GERMÀ MENUT: I no hi ha una Espanya enmig? Vull dir, entre la bona i la roïna.
- MESTRE: Impossible. Això seria com... una Espanya arlequinada.
- XIQUET 2: Com què?
- MESTRE: Es diu arlequinada a una roba que està feta a trossos de colors diferents.
- XIQUET 1: Quina cosa més lletja!
- MESTRE: Exacte. Una cosa ridícula.
- GERMÀ MENUT: Jo he sentit en "Carrusel deportivo" que al Sabadell li diuen l'equip arlequinat. Per què? És un equip ridícul?
- MESTRE: No. Li diuen així perquè la seua samarreta és a quadres blancs i blaus.
- XIQUET 3: Però el Sabadell és un equip que fa riure. Sempre està dels darrers. És quasi tan fluix com el Llevant.
- GERMÀ MENUT: Ara tenim Wanderley, no te'n rigues. (Al MESTRE) Tinc un altre dubte.
- MESTRE: Mentre no siga de futbol...
- GERMÀ MENUT: No, és de colors.
- MESTRE: De colors?

GERMÀ MENUT: Ja sé que el color de l'Espanya roïna, de l'Antiespanya, és el roig. Per això als mals espanyols, els diem els "rojos".

MESTRE: Sí. Està bé.

GERMÀ MENUT: I el de l'Espanya bona? Quin és el color de Franco?

XIQUET 1: Quina pregunta més tonta! El blanc, naturalment: ell és del Reial Madrid.

MESTRE: Silenci! No és el blanc, és el blau. ¿Ja no té'n recordes de quan vam parlar dels colors de les camises de Falange i de la "División azul"?

GERMÀ MENUT: El blau...

MESTRE: Què et passa? No et veig molt convençut...

GERMÀ MENUT: És que estava pensant... La samarreta del Llevant és blaugrana: blava i roja. A quina Espanya pertany el Llevant? A la dels bons o a la dels roïns? ¿O serà a una Espanya que no és ni una cosa ni una altra?

MESTRE: Prou! Pareix mentida que digues eixes rucades. Quan acabe l'escola et quedaràs una hora més en la classe, com a càstig.

V

La MARE, la TIA i el GERMÀ MENUT, a la Basílica de la Mare de Déu dels Desemparats. Agenollats en un dels bancs. Acaben de resar a mitja veu, se senyen i seuen al banc.

- MARE: Esperem a la missa o ens n'anem ja?
- TIA: No, dona. Esperem-nos.
- GERMÀ MENUT: Mare, dóna'm diners...
- MARE: Per a què?
- GERMÀ MENUT: Vull encendre un ciri per la salut del Papa.
- TIA: Un sant has eixit tu, fill meu.
- MARE: En eixir, te'ls done i l'encéns.
- GERMÀ MENUT: I així es posarà bo el Papa?
- MARE: Això només ho sap Déu.
- TIA: Això: Déu farà el que crega convenient. Si se'l vol endur al cel, serà perquè és la seua voluntat.
- GERMÀ MENUT: És molt major, veritat?
- MARE: Sí, fill meu. Joan XXIII és molt vellet.
- TIA: Però és molt bon Papa. Tots l'hem de voler molt... Tu el vols molt, a que sí?
- GERMÀ MENUT: Sí...
- TIA: Què et passa? Estàs trist perquè està molt malalt, no és això?
- GERMÀ MENUT: Sí... I per què s'ha posat molt, molt malalt, hui?
- TIA: Que què passa hui?
- MARE: Ja tornem al mateix! No el faces cas. És que hui juga el Llevant...
- TIA: Haurien d'haver suspés el partit... I el cinema, i el teatre, i no deixar que se sentira música, ni que passaren els cotxes pels carrers... S'està morint el Papa! Tota València hauria d'estar com quan és Setmana Santa.
- GERMÀ MENUT: I quina culpa té el Llevant que es muiga el Papa? Si no li guanya hui al Deportivo, no podrà pujar a Primera...

MARE:

Tu el sents? Ha eixit a son pare... Perquè el meu home, molt de l'Adoració Nocturna i de la Confraria del Sant Calze, però entre anar a veure el partit o vindre a resar amb nosaltres per la salut del Papa, ja ho veus: ho ha tingut clar...

VI

El PARE i el GERMÀ MENUT (ja major), de la mà, davant l'aparador d'una jugueteria.

- GERMÀ MENUT: Era la vespra dels Reis. Anava a complir deu anys...
- PARE: Nosaltres no li havíem dit mai que els Reis eren els pares. Però ell no era tonto i ja ho sabia.
- GERMÀ MENUT: Faig memòria i fins aquell moment, dir-me, el que es diu "dir-me", descobrir-me un secret vaja, els meus pares no m'havien dit res encara. Ni si els Reis existien, ni d'on venien els xiquets, ni perquè es deia "barri xinés" al barri on estava el meu col·legi, ni perquè sent tan de dretes, no parlaven del tot malament de la República...
- PARE: En aquells temps, si volies prosperar, saber massa era més un obstacle que una ajuda. Ho entens ara?
- GERMÀ MENUT: Tinc ara la mateixa edat que tu tenies aquella vespra de Reis, com no vaig a saber-ho?
- PARE: Però no parle d'ara... Ara tu eres gran, sí, i jo estic mort. En canvi, aquella vespra de Reis...
- GERMÀ MENUT: Eren mals temps, veritat pare?
- PARE: Eren temps molt durs: em pagaven tard i poc... quan em pagaven. Va haver dies que poguérem menjar perquè la mare havia malvengut un dels llençols de fil de l'eixovar...
- GERMÀ MENUT: No calia que em diguereu res. Vos ho veia en les cares. Per això aquell any no vaig escriure carta als Reis...
- PARE: Saps? Això no t'ho vaig dir tampoc mai, però quan vaig adonar-me que aquell any no havies escrit la carta, vaig plorar de ràbia i d'impotència.
- GERMÀ MENUT: Llavors... per què m'has dut ací? Jo no li he demanat res als Reis... I ja és massa tard per a escriure'ls la carta.
- PARE: Per a la carta és massa tard, sí. Però, els pares, buscant i buscant, han trobat això, pren...
- GERMÀ MENUT: Cinquanta pessetes!

PARE: Sí. I ara anem a entrar a la tenda i tu triaràs el joguet que més t'agrada i que valga un màxim de cinquanta pessetes.

GERMÀ MENUT: Tinc ara l'edat que tenia mon pare aquella vespra de Reis, quan em va donar els diners. Com oblidar-ho? Van ser els millors Reis de la meua vida.

I, en aquell mateix moment, i sense necessitat de dir-me res, vaig entendre el gran valor dels xicotets sacrificis.

I vaig entendre de colp, també, perquè mon pare havia deixat aquell any de ser abonat del seu Llevant de tota la vida i es limitava, els diumenges, a seguir-lo per la ràdio.

I amb el temps he entés també una altra cosa: que en aquells anys, tan durs, si vam poder menjar, si vam poder fins i tot estudiar, va ser gràcies a que els nostres pares van anar renunciant als seus somnis: l'eixovar de fil de la mare, símbol d'un futur de benestar que mai no va arribar... O l'abonament del Llevant, símbol de la fidelitat del pare a uns colors i a un equip durant tota la seua vida.

VII

Diversos XIQUETS a la porta del Col·legi. Juguen i parlen.

- XIQUET 1: Als meus pares no els fa gens de gràcia. Mentre “ells” estiguen per València, no han deixat que la meua germana isca a passejar.
- XIQUET 2: Per què?
- XIQUET 3: Seràs tros de suro! (*En veu baixa*) “Els” claven mà a totes les xicones que troben pel carrer.
- XIQUET 2: Encara que no siguen les del “barrio chino”?
- XIQUET 1: Encara... encara.
- GERMÀ MENUT: Els negres també?
- XIQUET 1: No són dels pitjors...
- GERMÀ MENUT: I la policia no fa res?
- XIQUET 2: Què vols que faça? Franco ha dit que als americans cal tractar-los molt bé. Que els hem de deixar que facen tot el que vulguen.
- XIQUET 3: A mi els americans no m'agraden...
- XIQUET 1: A la meua germana, sí. Per això els meus pares no la deixen eixir de casa...
- GERMÀ MENUT: És de veres això que dius de Franco?
- XIQUET 2: Mon pare ho ha sentit en la ràdio.
- GERMÀ MENUT: I no els podem dur la contrària en res? Als americans, dic.
- XIQUET 2: Ha dit Franco que a qui els faça enfadar, el ficarà en la presó...
- XIQUET 3: Què et passa? T'has posat blanc...
- GERMÀ MENUT: És que el meu germà m'ha dit...
- XIQUET 1: Què? Vinga, parla...
- GERMÀ MENUT: Que ahir al camp de Vallejo va jugar un partit el Llevant amb un equip de mariners americans...
- XIQUET 2: Guanyarien els americans, clar. Ells guanyen sempre.
- GERMÀ MENUT: No, no... Diu el meu germà que els americans no juguen al futbol com els anglesos, que ells són més de béisbol i de rugbi... Total, que el Llevant els ha ficat deu o dotze gols.

XIQUET 1: Pobre Llevant. Segur que Franco tanca tot l'equip en la Presó Model...

XIQUET 3: Si fóra això només. Els americans s'enfaden molt quan perden. Mira el que feren amb els japonesos...

GERMÀ MENUT: Vosaltres creieu que bombardejaran València? El meu germà m'ha dit que els vaixells que estan al port tenen uns canons tan llargs com el carrer de Carnissers...

XIQUET 2: Si passa això, la culpa la tindreu els granotes.

GERMÀ MENUT: Com si els xotos no haguereu trencat mai un plat...

VIII

Un concurs infantil. Dos XIQUETS concursants i un PRESENTADOR.

PRESENTADOR: I arribem a la pregunta decisiva per al concursant número dos.
A veure... *(Mira l'interior del sobre)* Hala, quina sort... *(Llegint)*
Digues-me un equip en el que va jugar el gran futbolista Johann
Cruyff.

XIQUET CONCURSANT 2: El Llevant.

PRESENTADOR: El Lle...? Tu estàs de broma.

XIQUET CONCURSANT 2: No, no. El Llevant.

PRESENTADOR: Au, tens cinc segons per a canviar la resposta...

XIQUET CONCURSANT 2: I per què ho haig de fer? La meua resposta és correcta.
M'ho ha contat el meu iaio que el va veure jugar al Nou Estadi.
I el meu pare li dóna la raó. És vosté qui no sap res de la
història de l'esport valencià.

PRESENTADOR: Molta imaginació tens tu, xiquet. I el teu iaio, també. Ho
lamentem però has perdut. Si hagueres dit l'Ajax o el Barcelona...
Però el Llevant! Vinga, home... No em faces riure.

IX

Molta gent travessant camps per camins inverosímils. És de nit i no hi ha faroles perquè tampoc no hi ha carrers

GERMÀ MENUT: Estàs segur que és per ací, pare?

PARE: Que sí, que sí. Que no te'n recordes que quan hem baixat en Sant Llorenç hi havia una alqueria a mà esquerra?

TIO: És l'alqueria on Blasco Ibáñez parava algunes voltes a fer-se un barralet de vi amb olives.

GERMÀ MENUT: Però si està tot fosc... Per què no posen encara que siga una bombeta?

PARE: A això es va comprometre l'Ajuntament quan el Llevant va construir el Nou Estadi. A això, i a fer carrers asfaltats...

GERMÀ MENUT: Però si l'Estadi ja fa dos anys que es va inaugurar... Per què l'Ajuntament no ha fet res del que va prometre?

PARE: És que tots els Alcaldes que hem tingut sempre han sigut del València i els del València ens tenen enveja perquè al nostre estadi ja podem seure tots els espectadors.

TIO: No comencem... La culpa és vostra per ficar el camp en mig de l'Horta.

PARE: Més val això que no haver-lo construït tallant un carrer, com el vostre!

GERMÀ MENUT: Pare, no hauríem d'haver arribat ja a Sant Llorenç? Fa molt que caminem per mig dels bancals.

PARE: Sí. Mira: que no veus l'estació allí?

TIO: Deu haver crescut l'edifici...

PARE: És que no és l'estació de Sant Llorenç! ¿Com haurem arribat a Marxalenes?

GERMÀ MENUT: Si almenys haguera passat algun cotxe pel camí, amb els seus llums no ens hauríem perdut.

TIO: Sí, home. Passa un cotxe per aquest camí tan estret i igual ens atropella... com si fórem granotes.

PARE: És que per a l'Ajuntament de València això és el que hem sigut sempre: granotes que van botant per les séquies.

X

En el saló d'estar d'una casa, a La Florida de Xile. El GERMÀ MENUT (ja major) i l'AMIC XILÈ.

AMIC XILÈ: ¿I creus de veritat que Pellegrini no ho farà tan bé al Reial Madrid com al Vila-real?

GERMÀ MENUT: No ho crec, n'estic segur.

AMIC XILÈ: Per què? Ell és un gran entrenador.

GERMÀ MENUT: Ja t'ho ha explicat perfectament la meua dona: als grans entrenadors cal deixar-los que manen en el vestidor, que dissenyen la política esportiva de l'entitat. I al Reial Madrid tot això està en funció dels interessos comercials i de promoció, de l'ego fins i tot del seu president. I si a l'entrenador això no li agrada, haurà d'aconformar-se o anar-se'n. Com ha passat sempre.

AMIC XILÈ: A mi no m'enganyes... El que passa és que, com seràs del València, no t'agrada la idea que el Reial Madrid pugua guanyar la Lliga.

GERMÀ MENUT: Mira, t'equivoques. No sóc del València. El meu equip de tota la vida és el Llevant... No sé si et sona...

AMIC XILÈ: El Llevant...? No, no em sona...

GERMÀ MENUT: No m'estranya gens. I, mira quines coses, hauria de sonar-te, perquè abans d'Iván Zamorano o de Pellegrini, al Llevant tinguérem un gran jugador xilè, Caszely. Ell sí que et sonarà, supose.

AMIC XILÈ: Caszely! Com no m'anava a sonar! Mon pare em va parlar d'ell, de la seua etapa al Colo Colo i en la *roja*. però jo no l'he vist mai jugar... Era tan bo com m'han contat?

GERMÀ MENUT: Molt bo. Va ser un alé d'aire fresc en uns moments ben difícils. I això que quan va arribar al Llevant no estava en la seua millor forma física, però tenia una elegància, i una habilitat per al dríbling...

AMIC XILÈ: El rei del metre quadrat, sí.

GERMÀ MENUT: Per a molts de nosaltres, Carlos Caszely era molt més que això. Es deia, en veu baixa, que s'havia exiliat perquè estava en contra de Pinochet...

AMIC XILÈ: Era veritat: a la seua mare la van torturar durant la dictadura...

GERMÀ MENUT: Ja ho veus. Tot el que va significar per a la meua generació Salvador Allende, Violeta Parra o Víctor Jara... en les botes d'un jugador que jugava al meu equip. Un luxe per a un equip com el Llevant, que jugava en Tercera divisió. Un luxe... i un exemple.

AMIC XILÈ: "Somnis de pantaló curt" és el títol de la seua obra de teatre, la que acaba d'estrenar Caszely ací, a Santiago de Xile... A que està ben triat? Crec, fins i tot, que li aniria bé a la història del teu equip.

XI

El GERMÀ GRAN i el GERMÀ MENUT, tots dos majors. En segon terme, el PARE i la MARE, estàtics.

- GERMÀ GRAN: Del proper cap de setmana, no passa.
- GERMÀ MENUT: No.
- GERMÀ GRAN: D'alguna forma, li ho devem al nostre pare.
- GERMÀ MENUT: I més ara, que ha tornat a pujar a Primera...
- GERMÀ GRAN: No cal que siga un partit important... No cal que siga quan vinga el València.
- GERMÀ MENUT: Per què no? Eixe sempre ha sigut el partit més important per al Llevant.
- GERMÀ GRAN: Vinga, va, que siga quan ens visite el València...
- GERMÀ MENUT: Anirem els quatre, eh?
- GERMÀ GRAN: Naturalment. *(Pausa)* La mare i el pare no van anar mai junts al futbol.
- GERMÀ MENUT: Eren altres temps...
- MARE: Altres temps? Sort va tindre ton pare que a mi no em va agradar mai el futbol, que si no...
- PARE: Dona, tampoc no teníem tants de diners...
- MARE: No teníem gens de diners, digues-ho clar.
- GERMÀ MENUT: Per sort, els diners ja no són cap problema...
- GERMÀ GRAN: No, ara el problema és el temps. Tindre temps lliure, vull dir.
- GERMÀ MENUT: Sempre es podrà trobar un moment, no sigues pessimista.
- GERMÀ GRAN: El trobarem, no ho dubtes. *(Pausa)* Ens telefonem la setmana vinent?
- GERMÀ MENUT: Estaré fora tota la setmana; millor te telefone jo en tornar.
- GERMÀ GRAN: Que siga dintre de quinze dies. I, mentre, anirem buscant un cap de setmana que ens vinga bé als quatre.
- GERMÀ MENUT: Reservem-nos el dia del València... O el del Barcelona...
- GERMÀ GRAN: És igual. El que importa és tornar a anar. Li ho devem al nostre pare.
- GERMÀ MENUT: Sí. Li ho devem.

PARE: En la nostra època, les coses eren més fàcils. Teníem més temps.

MARE: No digues això. Teníem més temps perquè no hi havia tant de treball.

PARE: Als nostres fills i a les nostres nores, en canvi, se'ls acumula la feina.

MARE: Pobrets...

PARE: Espere que troben un dia per a anar al futbol abans que el Llevant torne a descendre...

GERMÀ MENUT: ¿T'imagines l'alegria que haguera tingut el nostre pare amb l'ascens?

PARE: M'ho vaig perdre, és de veres... Però la sort d'estar mort és que vaig estalviar-me també el patiment d'un nou descens. Amb el del '65 ja vaig tenir-ne prou.

* * *
* * *

El GERMA MENUT sol. És major.

GERMÀ MENUT: El nostre pare tenia raó. Aquella temporada no trobarem un dia que ens vinguera bé als dos.
Ni les següents.

Estic una miqueta fora de joc, ho reconec.
I el Llevant no és hui per hui una de les meues prioritats.

Ja no sóc aquell xiquet que somiava poder anar a Vallejo amb son pare.
Que cada diumenge compartia amb ell les alegries (poques) i els disgustos (molts) del *seu* Llevant.

Però el temps passa molt depressa i els records se m'acumulen.

Ara mateix faig memòria i em sorprenc de com el Llevant ha estat present en la meua vida, fins i tot sense adonar-me'n.
Durant trenta anys, per exemple, he viscut a menys de quinze minuts del seu estadi.
Durant quinze dels quals, a més, l'estadi el podia veure només eixir al balcó.
Des d'ell, la meua parella i jo sentíem com es celebraven els gols.
Des d'ell assistíem a la desfilada trista i resignada dels afeccionats després de cada derrota.
Des d'aquell mateix balcó són ara el meu fill i la seua parella els qui poden contemplar idèntic espectacle.

Un espectacle davant el qual no he pogut mai mostrar-me indiferent.

Perquè, malgrat estar fora de joc, no puc sinó identificar-me amb gran part de la història del Llevant.

Una història, la del Llevant, sens dubte, dura, difícil, plena de desenganys...

Com la de tants i tants de nosaltres durant molts anys, massa anys.

La història d'un Caszely que havia d'amagar, com tants de nosaltres, la seua condició de demòcrata.

La història de la Copa de la República (m'agrada més dir-li "de l'Espanya lliure") guanyada el 1937 i *oblidada* durant dècades.

La història de milers d'afezionats, treballadors, gent humil dels poblats marítims, traslladats al Nou Estadi en trens i autobusos atrotinats, en condicions infrahumanes molt sovint, que no feien sinó palesar el desinterès tradicional de les autoritats del municipi cap al nostre club.

Una història de perennes angoixes econòmiques i els herois de la qual són gents humils, treballadores.

Una història sovint sense *glamour* i quasibé sempre sense capacitat de marqueting.

Una història, molt sovint autodestructiva, també molt sovint caïnita...

Però arrelada als sentiments de milers de valencians, dels de tota la vida...

O de nous valencians que troben en el club llevantinista una trajectòria molt semblant a la de la seua vida.

Estic fora de joc... però quan em pregunten quin és el meu equip, tardaré més o menys a dir-ho, però acabaré reconeixent que mon pare tenia raó:

Sóc del Llevant.

*València i Santiago de Xile
(agost-setembre de 2009)*